

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/405
KARAR NO : 2021/408
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun uyarınca i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin olarak verilen idari yaptırım kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Ö.N.Ç.
Vekili : Av. H.F.A.
Davalı : Atakum Kaymakamı 1

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Atakum Kaymakamı nın 20/03/2020 tarihli ve 2020/87 sayılı idari yaptırım kararı ile, denetim ekiplerince 31/01/2020 tarihinde davacıya ait i yerinde yapılan denetimde, tütün ürünlerinin kullanımının yasak oldu u kapalı alanlarda tütün ürünü kullanımına izin verildi i ve bu durumun bir yıl içinde i lenen üçüncü tekerrür *dördüncü ihlal* oldu unun tespit edildi inden bahisle, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 2. maddesinin ilgili fıkraları gere i kapalı alanda tütün ürünü tüketilmemesine ili kin yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmemesi fiiline istinaden, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca bahsedilen i yerinin 10 gün süreyle kapatılmasına karar verilmi tir.

2. Davacı vekili, idari yaptırım kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

3. **Samsun 3. dare Mahkemesi 12/08/2020 tarihli ve E.2020/619, K.2020/578 sayılı kararı** ile, Uyu mazlık Mahkemesinin konu ile ilgili emsal kararlarını göstererek, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "*Saklı tutulan hükümler*" ba lı nı ta ıyan 19. maddesinde, "*di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için, i yerinin kapatılması gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıyaya kadar saklıdır*" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıyaya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan i yerinin kapatılmasına ili kin hükmün, 4207 sayılı Kanun'da ilk kez, 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun'un 202. maddesiyle, daha sonra 24/05/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle de de i tirilerek yeniden düzenlendi i ve bu karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i, bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde belirtildi i üzere, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı, bu nedenle görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin karara kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u gerekçesiyle görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

B. Adli Yargıda

5. **Samsun 1. Sulh Ceza Hâkimli i 19/10/2020 tarihli ve D. No.2020/3926 sayılı kararı** ile, i yerinin 10 gün süreyle kapatılmasına dair yaptırım kararının, 5326 sayılı Kanun kapsamında di er kanunlarda yer alan idari tedbirlerden olması, ilgili Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadı ı sürece, 5326 sayılı Kanun'a göre idari para cezalarına kar ı sulh ceza hâkimliklerine ba vuruda bulunulabilece i, ayet idari para cezasıyla birlikte, aynı kabahat nedeniyle idari yargıda incelenebilecek idari tedbir mahiyetinde bir yaptırıma da karar verilmi se, bu kez incelemenin idari yargı mercilerinde görülece inin düzenlenmi olması, somut olayda ise, ba vuruya konu edilen idari yaptırımın sadece *i yerinin 10 gün süreyle kapatılmasına dair bir idari tedbir kararı* olması kar ısında, görevli yargı mercinin idari yargı oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , verilen karar itiraz edilmeden kesinle mi tir.

III. LG L HUKUK

6. 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un "*Ceza hükümleri*" ba lı ı altında düzenlenen 5. maddesinin ikinci fıkrası öyledir:

"(De i ik: 13/2/2011-6111/202 md.) 2. maddenin (a) bendi hariç birinci, üçüncü, dördüncü ve be inci fıkralarında belirtilen yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen i letme sorumlularına, mahalli mülki amir tarafından bin Türk Lirasından be bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir."

7. On altıncı fıkrası öyledir:

"(Ek: 13/2/2011-6111/202 md.; De i ik: 24/5/2013-6487/27 md.) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekrürü hâlinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrürü hâlinde iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekrürde de i yeri on gündü bir aya kadar kapatılır."

8. "*Tütün ürünlerinin yasaklanması*" ba lı ı altında düzenlenen 2. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

*"Tütün ürünleri; a) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında,
b) Koridorları dahil olmak üzere her türlü e itim, sa lık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, e lence ve benzeri amaçlı özel hukuk ki ilerine ait olan ve birden çok ki inin girebilece i (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında,
c) (De i ik: 24/5/2013-6487/26 md.) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu ta ima araçlarında,
ç) Okul öncesi e itim kurumlarının, dershaneler, özel e itim ve ö retim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta ö renim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında,
d) Özel hukuk ki ilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi e lence hizmeti verilen i letmelerde,
tüketilemez..... "*

9. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle de i tirilen 3. maddesi öyledir:

" (1) Bu Kanunun;

- a) *darî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,*
b) *Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,*
uygulanır.”;

10. 16. maddesi öyledir:

“(1) Kabahatler karılında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) darî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir”;

11. 19. maddesi öyledir:

“(1) Diğer kanunlarda kabahat karılında öngörülen belirli bir süre için;

a) *Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,*

b) *yerinin kapatılması,*

c) *Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,*

d) *Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,*

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmıca kadar saklıdır”;

12. Kanun'un “Ba vuru yolu” ba lıklı 27. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

“dari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebli i veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on be gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamı olması halinde idari yaptırım kararı kesinle ir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

13. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başvurusunda, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idari ve adli yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı lı do du u, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ilişkin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı lı anla ıldı ndan görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın nelenmesi

14. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

15. Dava, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca davacıya ait i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin olarak verilen idari yaptırım kararının iptali istemiyle açılmıştır.

16. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacaktır; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacaktır anlaşılmaktadır.

17. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lanlı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

18. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacaktır; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacaktır ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anlaşılmaktadır.

19. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anlaşılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

20. Olayda, davacıya ait i yerinin 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrasına dayanılarak ve bu fıkrada öngörülen sürelerle uygun olarak süresiz de il, belirli bir süre için 10 gün kapatılmasına ili kin idari yaptırım kararının; 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" ba lı mını ta ryan 19. maddesinde, "di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için, yerinin kapatılmasıgibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmı caya kadar saklıdır" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmı caya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri oldu u, 4207 sayılı Kanun'un ilk kez, 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun'un 202. maddesiyle, daha sonra 24/05/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle de i tirilerek yeniden düzenlendi i ve i yerinin belirli bir süre için kapatılmasına ili kin karara karşı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anlaşılmıştır.

21. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müstesna hak do mayacaktır; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

22. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

23. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

24. ncelenen uyu mazlıkta, davacıya ait i yerinin 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca ve bu fıkrada öngörülen sürelerle uygun olarak süresiz de il, belirli bir süre için 10 gün kapatılmasına ili kin idari yaptırım kararının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, önce 13/02/2011 tarihli ve 6111 sayılı Kanun'un 202. maddesiyle, daha sonra 24/05/2013 tarihli ve 6487 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle, 4207 sayılı Kanun'da yapılan de i ikliklerle Kanun'un yeniden düzenlendi i ve bu haliyle, 4207 sayılı Kanun'da dava konusu idari yaptırıma kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemenin yer almadı ı anla ılmış tır.

25. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin karara kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmış tır.

26. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Samsun 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 19/10/2020 tarihli ve D. No.2020/3926 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Samsun 1. Sulh Ceza Hâkimli ince verilen 19/10/2020 tarihli ve D. No. 2020/3926 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN